

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ

มรดกทางปัญญา ชิ้นสำคัญของ อาจารย์ป๋วยฯ

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ

มรดกทางปัญญา ชั้นสำคัญของ อาจารย์ป่วยฯ

สนับสนุนการจัดทำ E-Book โดย โครงการ Open School Thailand

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย มรดกทางปัญญาชิ้นสำคัญของอาจารย์ป่วย

จัดพิมพ์ขึ้นเนื่องในโอกาสพิธีประดิษฐานรูปปั้น “อาจารย์ป่วย”
เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ณ ลานรวมใจ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภากรณ์ จ.ชัยนาท

อำนวยการผลิตโดย

คุณศิริวรรณ เจนการ

สนับสนุนการจัดพิมพ์โดย

คุณสถาพรและคุณนารี กวิตานนท์

เรียบเรียงและดำเนินการจัดพิมพ์โดย

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ออกแบบโดย

วัฒน์สินธุ์ สุวรัตนานนท์

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์เดือนตุลา

กรกฎาคม ๒๕๕๕

สารบัญ

ประวัติ ศ. ดร.ป่วย อังภากรณ์	๔
THE QUALITY OF LIFE OF A SOUTH-EAST ASIAN A chronicle of hope from Womb to Tomb	๗
คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน	๑๐
มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	๑๔
อาจารย์ป่วย กับ มูลนิธิบูรณะชนบทฯ	๑๖
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภากรณ์ อีกยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนา	๓๒
กำหนดพิธีประดิษฐานรูปปั้น อาจารย์ป่วยฯ ที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภากรณ์	๓๖
กำหนดการพิธีเปิดอนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป่วย อังภากรณ์	๔๐
ประวัติประติมากร ปั้นรูปอาจารย์ป่วยฯ	๔๒
คณะกรรมการมูลนิธิฯ ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘	๔๔

ประวัติ ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ผู้ก่อตั้ง มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

- ๒๔๕๙ เกิดเมื่อ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๙ ที่ตรอกโรงสูบน้ำ
ตลาดน้อย อ.สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ
- ๒๔๗๖ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแผนกภาษาฝรั่งเศส
จากโรงเรียนอัสสัมชัญ
- ๒๔๗๖ - ๒๔๘๐ ครูที่โรงเรียนอัสสัมชัญ พร้อมกับศึกษาที่มหาวิทยาลัยวิชา
ธรรมศาสตร์
- ๒๔๘๐ ธรรมศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง
- ๒๔๘๑ ล่ามภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

- ได้ทุนไปเรียนที่ London School of Economics and Political Science มหาวิทยาลัยลอนดอน
- ๒๔๘๔ เศรษฐศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่งจาก London School of Economics and Political Science มหาวิทยาลัยลอนดอน
- ๒๔๘๕ - ๒๔๘๘ ร่วมกับคนไทยก่อตั้งคณะเสรีไทยในอังกฤษ รับราชการในกองทัพบกอังกฤษทำงานให้กับขบวนการเสรีไทย ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ใช้ชื่อที่จัดตั้งให้ว่าแซม โดดรัมเข้ามาปฏิบัติการในประเทศไทย ที่จังหวัดชัยนาท
- ๒๔๘๙ สโมสรกับ น.ส.มาเกรต สมิท
- ๒๔๙๒ เศรษฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต จาก London School of Economics and Political Science มหาวิทยาลัยลอนดอน
- ๒๔๙๒ - ๒๔๙๙ เริ่มรับราชการในกระทรวงการคลัง
- ตำแหน่งเศรษฐกรประจำกรมบัญชีกลาง
 - ผู้เชี่ยวชาญการคลัง
- ๒๔๙๕ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ปลัดกระทรวงการคลัง
- ๒๔๙๖ อาจารย์พิเศษวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ดำรงตำแหน่งอยู่ ๗ เดือน)
- ๒๔๙๗ - ๒๕๐๒ ที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจการคลังประจำสถานเอกอัครราชทูตไทยในอังกฤษ ณ กรุงลอนดอน
- ๒๕๐๒ - ๒๕๐๔ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณคนแรก
- ๒๕๐๒ - ๒๕๑๔ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
- ๒๕๐๕ - ๒๕๑๐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังกระทรวงการคลัง
- ๒๕๐๗ - ๒๕๑๕ คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- ๒๕๐๘ ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการชุมชน ประจำปี ๒๕๐๘
- ๒๕๑๐ - ๒๕๑๕ ที่ปรึกษากระทรวงการคลัง
- ๒๕๑๐ ก่อตั้งมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย
- ๒๕๑๑ เป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเกียรติเป็น Honorary Fellow ของ London School of Economics and Political Science มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ
- ๒๕๑๒ ก่อตั้งโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร เพื่อส่งบัณฑิตไปทำงานในชนบท
- ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ ได้รับเชิญไปเป็นศาสตราจารย์พิเศษที่ วูดโรว์วิลสันสกูล มหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ๒๕๑๔ - ๒๕๑๖ เป็นศาสตราจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ
- ๒๕๑๕ ใช้นามปากกานายเข้ม เย็นยิ่ง เขียนจดหมายฉบับประวัติศาสตร์ถึงนายท่านุ เกียรติก้อง (จอมพลถนอม กิตติขจร)
- ๒๕๑๖ ประธาน คณะที่ปรึกษาฝ่ายเศรษฐกิจของนายกรัฐมนตรี ศาสตราจารย์พิเศษ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘ สมาชิกสภานิติบัญญัติ
- ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙ อธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๒๕๑๙ ลี้ภัยการเมืองไปพำนักอยู่ที่บริเวณชานกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ
- ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ถึงแก่กรรมที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

THE QUALITY OF LIFE OF A SOUTH-EAST ASIAN

A chronicle of hope from Womb to Tomb*

While in my Mother's womb, I want her to have good nutrition and access to maternal and child welfare care.

I don't want to have as many brothers and sisters as my parents had before me, and I do not want my mother to have a child too soon after me .

I don't care whether my mother and father are formally married: but I need them to live together in reasonable harmony.

I want good nutrition for my mother and for me in my first two or three years when my capacity for future mental and physical development is determined.

*ข้อเขียนชิ้นนี้ของป่วยที่ได้รับการเผยแพร่มากที่สุด คัดจากภาคผนวกของบทความภาษาอังกฤษเรื่อง "ข้อคิดเรื่องการพัฒนาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับ ค.ศ.๑๙๘๐" และนำมาพิมพ์เป็นภาษาไทยครั้งแรกในวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๖

I want to go to school, together with my sister, and learn a trade, and to have the school impart social values to me. If I happen to be suitable for higher education, that opportunity should be available.

When I leave school I want a job, a meaningful one in which I can feel the satisfaction of making a contribution.

I want to live in a law and order society, without molestation.

I want my country to relate effectively and equitably to the outside world, so that I can have access to the intellectual and technical knowledge of all mankind, as well as to capital from overseas.

I would like my country to get a fair price for the products that I and my fellow citizens create.

As a farmer, I would like to have my own plot of land, with a system which gives me access to credit, to new agricultural technology, and to markets, and a fair price for my produce

As a worker, I would want to have some share, some sense of participation in the factory in which I work.

As a human being, I would like inexpensive newspapers and paperback books, plus access to radio and TV (without too much advertisement).

I want to enjoy good health: and I expect the Government to provide free preventive medical services and a good, cheap, readily available curative service.

I need some leisure time for myself, and to enjoy my family, and I want access to some green parks, to the arts, and to traditional social and religious festivities.

I want clean air to breathe and clean water to drink.

I would like to have the security of co-operative mechanisms in which I join to help others do things which they cannot do alone, and they do the same for me.

I need the opportunity to participate in the society around me, and to be able to help shape the decisions of the economic and social as well as the political institutions that affect my life.

I want my wife to have equal opportunity with me, and I want both of us to have access to the knowledge and means of family planning.

In my old age, it would be nice to have some form of social security to which I have contributed.

When I die, if I happen to have some wealth left, after leaving an adequate amount for my widow, I would wish, the government to spend the rest to make it possible for others to enjoy life, too.

These are what life is all about, and what development should seek to achieve for all.

คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน

เมื่อผมอยู่ในครรภ์ของแม่ ผมต้องการให้แม่ได้รับประทานอาหารที่เป็นคุณประโยชน์ และได้รับความเอาใจใส่ และบริการอันดีในเรื่องสวัสดิภาพของแม่และเด็ก

ผมไม่ต้องการมีพี่น้องมากอย่างที่พ่อแม่ผมมีอยู่ และแม่จะต้องไม่มีลูกที่หนักพอกับแม่จะแต่งงานกันถูกกฎหมาย หรือธรรมเนียมประเพณี หรือไม่ ไม่สำคัญ แต่สำคัญที่พ่อกับแม่ต้องอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ทำความอบอุ่นให้ผมและพี่น้อง

ในระหว่างสองถึงสามขวบแรกของผม ซึ่งร่างกายและสมองของผมกำลังเติบโตในระยะเวลาที่สำคัญ ผมต้องการให้แม่ผมกับตัวผม ได้รับประทานอาหารที่เป็นคุณประโยชน์

ผมต้องการไปโรงเรียน พี่สาวหรือน้องสาวผมก็ต้องไปโรงเรียนจะได้มีความรู้หากินได้ และจะได้รู้คุณธรรมแห่งชีวิต ถ้าผมมีสติปัญญาเรียนชั้นสูงๆ ขึ้นไป ก็ให้มีโอกาสเรียนได้ไม่ว่าพ่อแม่ผมจะรวยหรือจน จะอยู่ในเมืองหรือชนบทแร้นแค้น

เมื่อออกจากโรงเรียนแล้ว ผมต้องการงานอาชีพที่มีความหมาย ทำให้ได้รับความพอใจ ว่าตนได้ทำงานเป็นประโยชน์แก่สังคม

บ้านเมืองที่ผมอาศัยอยู่ จะต้องไม่มีขี้ม๊อ ไม่มีการข่มขู่ กดขี่ หรือประทุษร้ายกัน ประเทศของผมควรมีความสัมพันธ์อันชอบธรรมและเป็นประโยชน์กับโลกภายนอก ผมจะได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความคิดและวิชาของมนุษยย์ทั้งโลก และประเทศของผมจะได้มีโอกาสรับเงินทุนจากต่างประเทศมาใช้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

ผมต้องการให้ชาติของผม ได้ขายผลผลิตแก่ต่างประเทศด้วยราคอันเป็นธรรม ในฐานะที่ผมเป็นชาวนาชาไร่ ผมก็อยากมีที่ดินของผมพอสมควรสำหรับทำมาหากิน มีช่องทางได้กู้ยืมเงินมาขายงาน มีโอกาสรู้วิธีทำกินแบบใหม่ๆ มีตลาดดี และขายสินค้าได้ราคายุติธรรม

ในฐานะที่ผมเป็นกรรมกร ผมก็ควรจะมีหุ้นส่วน มีส่วนในโรงงาน บริษัท ห้างร้านที่ผมทำอยู่

ในฐานะที่ผมเป็นมนุษย์ ผมก็ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ หนังสืออื่นๆที่ไม่แพงนัก จะฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ก็ได้ โดยไม่ต้องทนรบกวนจากการโฆษณาชวนนัก

ผมต้องการสุขภาพอนามัยอันดี และรัฐบาลจะต้องให้บริการป้องกันโรคแก่ผมอย่างฟรีกับบริการการแพทย์ รักษาพยาบาลอย่างถูกอย่างดี เจ็บป่วยเมื่อใดหาหมอหาพยาบาลได้สะดวก

ผมจำเป็นต้องมีเวลาว่าง สำหรับเพลิดเพลินกับครอบครัว มีสวนสาธารณะที่เขียวชอุ่ม สามารถมีบทบาทและชมศิลปะ วรรณคดี นาฏศิลป์ ดนตรี วัฒนธรรมต่างๆ เทียวงานวัด งานลอยกระทง งานนักขัตฤกษ์ งานกุศล อะไรก็ได้พอสมควร

ผมต้องการอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ น้ำบริสุทธิ์สำหรับดื่ม

เรื่องอะไรที่ผมทำเองไม่ได้ หรือได้แต่ไม่ดี ผมก็จะขอร่วมมือกับเพื่อนฝูงในรูปสหกรณ์ หรือสโมสร หรือสหภาพ จะได้ช่วยซึ่งกันและกัน

เรื่องที่ผมเรียกร้องข้างต้นนี้ ผมไม่เรียกร้องเปล่าผมยินดีเสียภาษีอากรให้ส่วนรวม ตามอัธยาศัย

ผมต้องการโอกาสที่มีส่วนในสังคมรอบตัว ผมต้องการมีส่วนในการวินิจฉัยโชคชะตาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของชาติ

เมื่อย่างผมก็ต้องโอกาสต่างๆ เช่นเดียวกับผมและเราสองคนควรจะได้รับความรู้และวิธีการวางแผนครอบครัว

เมื่อแก่ ผมและเมียก็ควรได้ประโยชน์ตอบแทนจากประกันสังคมซึ่งผมได้จ่ายบำรุงตลอดมา

เมื่อจะตาย ก็ขอให้อย่าตายอย่างโง่ๆ อย่างบ้าๆ คือ ตายในสงครามที่คนอื่นก่อให้เกิดขึ้น ตายในสงครามกลางเมือง ตายเพราะอุบัติเหตุรถยนต์ ตายเพราะน้ำหรืออากาศเป็นพิษ หรือตายเพราะการเมืองเป็นพิษ

เมื่อตายแล้วยังมีทรัพย์สินสมบัติเหลืออยู่เก็บไว้ให้เมียผมพอใช้ในชีวิตของเธอ ถ้าลูกยังเล็กอยู่ก็เก็บไว้เลี้ยงให้โต แต่ลูกที่โตแล้วไม่ให้ นอกนั้นรัฐบาลควรเก็บไปหมด จะได้ใช้เป็นประโยชน์ในการบำรุงชีวิตคนอื่นๆ บ้าง

ตายแล้วเผาผมเถิด อย่าฝัง คนอื่นจะได้มีที่ดินอาศัยทำกิน และอย่าทำพิธีรื้อทองในงานศพให้วุ่นวายไป

นี่แหละคือ ความหมายแห่งชีวิต นี่แหละคือ การพัฒนาที่จะควรให้เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ของทุกคน

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ ท่านทั้งหลายที่อุทิศสัปดาห์อ่านมาจนจบ ขอความสุขสวัสดิ์และสันติสุขจงเป็นของท่านทั้งหลาย และพระท่านกล่าวไว้ดังนี้ เกี่ยวกับความสวัสดิ์

“เราตถาคตไม่เห็นความสวัสดิ์อื่นใดของสัตว์ทั้งหลาย นอกจากปัญญา เครื่องตรัสรู้ ความเพียร ความสำรวมอินทรีย์ และความเสียสละ”

ความใจกว้าง เมตตากรุณานั้น แม่
ปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่าง ท่าน
ว่าคนเราต้องมีเรื่องทุกข์ร้อน
กันทั้งนั้น ถ้ามนุษย์ไม่ช่วย
ซึ่งกันและกัน แล้วโลก
จะแคบ

ผู้หญิงในชีวิตของผม - แม่
ป่วย อึ้งภากรณ์

ภาพการ์ตูนป่วยกับแม่ นางเซาะเซ็ง โดย ประยูร จรรย์รงค์

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement
Under Royal Patronage

ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๐ เริ่มปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัด
ชัยนาท เมื่อ ๑ มกราคม ๒๕๑๒ บุคคลสำคัญที่เป็นผู้นำ คือ
ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ร่วมกับบุคคลในวงราชการและธุรกิจเอก
ชนจำนวนหนึ่ง โดยมีความมุ่งมั่นที่จะรวบรวมและประสาน
กำลังกาย กำลังใจ ความคิด และทรัพยากร ทั้งภาคเอกชน
และภาคราชการ เพื่อการบูรณะและพัฒนาให้ชาวชนบทไทย
มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เริ่มบุกเบิกงานในยุคแรก ด้วยการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน ที่มีองค์
ประกอบในการพัฒนา ๔ ประการ คือ พัฒนาอาชีพ พัฒนาการศึกษา พัฒนา
สุขอนามัย และพัฒนาการพึ่งตนเองแบบร่วมมือกัน

นอกจากนั้น ยังเป็นผู้นำด้านการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ
เอกชน เพื่อพัฒนาชนบทและสังคมอีกด้วย ซึ่งมูลนิธิ ยังคงยึดมั่นในหลักการดัง
กล่าวมาจนถึงทุกวันนี้

ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรัชกาลปัจจุบัน
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๒
วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ได้แก่ (๑) เพื่อช่วยขจัดความไม่รู้ ซึ่งเป็นต้นเหตุของความ
ยากจนและบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าของชาวชนบท (๒) เพื่อส่งเสริมให้ชาวชนบท
รู้จักการรวมกลุ่มช่วยเหลือตนเองและเน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ใน
การแก้ปัญหาด้านอาชีพ อนามัย และการศึกษาของชุมชน (๓) เพื่อช่วยให้ชุมชน
ในชนบทได้สามารถปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมให้ดีขึ้น

อาจารย์ป่วย กล่าวรายงานในวันเปิดศูนย์ปฏิบัติการบูรณะชนบท ที่ ต.ห้วยกรด จ.ชัยนาท

มูลนิธิฯ มีวิธีการดำเนินงานที่สำคัญ คือ (๑) ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการสร้างเครือข่าย เพื่อให้เกิดความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (๒) จัดหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนและเครือข่าย (๓) ประสานความช่วยเหลือจากองค์กรที่เข้มแข็งทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคราชการ ส่งสู่ชุมชน (๔) ทำการวิจัยประเมินผล การพัฒนาในท้องถิ่นเป้าหมาย รวบรวมเป็นทฤษฎีเชิงปฏิบัติเพื่อนำเสนอต่อสังคมและขยายลงสู่องค์กรอื่น ๆ หรือชุมชนที่สนใจต่อไป

สำนักงานกรุงเทพฯ ตั้งอยู่ที่ ๒๐๔๔/๒๑ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐ โทร. ๐-๒๓๓๑๙-๕๐๑๗, ๐-๒๓๓๑๙-๕๐๑๙ โทรสาร ๐-๒๗๑๘๘-๐๗๕๓
E-mail : trrm@hotmail.com

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อิงภากรณ์ ตั้งอยู่ที่ ๖๔ ฝายน้ำล้น ต.บ้านกล้วย อ. เมือง จ.ชัยนาท ๑๗๐๐๐ โทร. ๐๕๖-๔๑๑-๒๒๑ โทรสาร ๐๕๖-๔๑๑-๒๒๐

อาจารย์ป่วยกับ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย

อาจารย์ป่วย เยี่ยมศูนย์ปฏิบัติการ ต.กุดจอก จ.ชัยนาท พ.ศ.๒๕๑๔

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ตัวย่อ บชท. ชื่อภาษาอังกฤษ Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement Under Royal Patronage หรือ TRRM) เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนองค์กรแรกของประเทศไทย ได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาชนบทและสังคมมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๒ ผ่านพันธูปสรรคและได้รับความสำเร็จมาแล้วนับการ ถ้าเปรียบเสมือนคนก็จัดอยู่ในวัยฉกรรจ์แกร่งกล้า พร้อมจะก้าวไปข้างหน้าเพื่ออุดมการณ์งานพัฒนาที่ได้ก่อร่างสร้างและสะสมกันมาจากคณะบุคคลชุดต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในวาระและสถานการณ์อันหลากหลายซึ่งมีทั้งเข้มแข็งและอ่อนล้า

การก่อตั้งมูลนิธิ : แรงบันดาลใจจาก ดร.เยน

เมื่อประมาณ พ.ศ.๒๕๑๐ พ.ต.ท.เกษม จาติกวณิช รองผู้จัดการใหญ่ บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ได้เชื่อมโยงให้ นายแพทย์แจก ธนศิริ ได้รู้จักกับ Mr.Greg Feliciano ชาวฟิลิปปินส์ ประธานกรรมการบริหารองค์กรเอกชนที่มีชื่อว่า Philippines Rural Reconstruction Movement หรือเรียกย่อๆ ว่า P.R.R.M. ซึ่ง Mr.Feliciano มีความประสงค์จะรู้จักคนไทยที่กว้างขวางในวงสังคม และเกี่ยวกับระหว่างประเทศ เพื่อเชื่อมต่อกับ ดร.วาย ซี เจมส์ เยน (Dr. Y. C. James Yen) ประธานองค์การ International Institute of Rural Reconstruction (I.I.R.R.) ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ดร.เยน มีความประสงค์จะเผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การบูรณะชนบทภาคเอกชนขึ้นในประเทศไทย

หลังจากนั้นไม่นาน Dr.Feliciano ก็ได้เดินทางมายังประเทศไทย พร้อมด้วย ดร.วาย ซี เจมส์ เยนและภรรยา คุณหมอมแจกได้ติดต่อแนะนำ ดร.เยน และ Mr.Feliciano ให้พบปะกับบุคคลสำคัญๆ ของประเทศไทย ทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน อาทิ จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ม.ร.ว. จักรทอง ทองใหญ่) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (น.พ.สมบุญ ฝ่องอักษร) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และอธิบดีกรมอนามัย พลอากาศเอกทวี จุลทรัพย์ ผู้อำนวยการคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) ซึ่งทำหน้าที่ในการพัฒนาชนบทภาคทหาร คุณชำนาญ ยุวบูรณ์ อธิบดีกรมการปกครองและนายกเทศมนตรีเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งเป็นผู้หนึ่งทีริเริ่มจัดตั้งกรมการพัฒนาชุมชนขึ้นมาในสมัยนั้น นอกจากนี้ยังพบกับนักหนังสือพิมพ์ และบุคคลผู้มีชื่อเสียง อาทิ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และ ม.ร.ว.พันธ์พิทย์ บริพัตร คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง และอาจารย์ป่วย อึ้งภากรณ์ ซึ่ง ๒ ท่านหลังนี้ ดร.เยน มีรายชื่ออยู่ก่อนแล้ว เพราะท่านทั้งสองได้รับรางวัลแมกไซไซ หากแต่ยังไม่รู้จักกันมาก่อน

บุคคลสำคัญมากอีกท่านหนึ่ง คือ คุณสุรเทิน บุนนาค สามีของท่านผู้หญิงมณีรัตน์ บุนนาค ในขณะนั้น ท่านดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการในองค์การ F.A.O. (องค์การอาหารและเกษตรแห่งชาติ) ผู้ซึ่งเข้าใจงาน

ด้านนี้อยู่แล้ว จึงได้ช่วยสนับสนุน และในที่สุดได้พาคณะเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้ที่เดินทางไปกับคณะได้แก่ ดร.เยน ดร.ปวย คุณเสนาะ นิลกำแหง และนายแพทย์เอก ธนสิริ โดยคุณสุรเทิน บุนนาค เป็นผู้นำคณะเข้าเฝ้าตั้งแต่วันที่ ๑๕.๐๐ น. ของวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๑๐ ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานวโรกาสสนทนาด้วยเป็นเวลานานมาก ส่วนใหญ่ได้สนทนากันในเรื่องแนวความคิดในงานพัฒนาชนบทของ ดร.เยน ในวันนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานเลี้ยงน้ำชาจวบจนพลบค่ำเลยเวลา ๑๘.๐๐ น. รวมกว่า ๓ ชั่วโมงเต็ม ซึ่งตามปกติพระองค์ท่านจะทรงเรือใบเวลาบ่าย หากแต่พระองค์ทรงสนพระทัยในโครงการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง ประกอบกับได้พบต้นตอของผู้ที่เข้าใจในการพัฒนาชนบทอย่างแท้จริง พระองค์ท่านจึงทรงลืมหองเรือใบโดยสิ้นเชิง ระหว่างเดินทางกลับ ดร.เยน ได้คุยถึงความรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ ตลอดจนเล่าให้ฟังไม่ได้หยุดหย่อนว่า "เกิดมาไม่เคยพบผู้ปกครองแผ่นดินคนใด รักประชาชนเท่าพระมหากษัตริย์พระองค์นี้"

ม.ร.ว.พันธุ์ทิพย์ บริพัตร ได้เป็นเจ้าภาพจัดเลี้ยงอาหารกลางวันโดยปรึกษากับ ดร.เยน วางแผนเชิญบุคคลสำคัญ ในวงการต่างๆ ให้ได้มาพบปะและรับประทานอาหาร พร้อมกับฟังคำบรรยายและประวัติของ ดร.เยน ในเรื่องการต่อต้านการแพร่ขยายของคอมมิวนิสต์ในจีนใต้ด้วยวิธีการใช้หลักการพัฒนาชนบท และแนวความ

คิดในการจัดตั้งองค์กรพัฒนาชนบทโดยภาคเอกชนในประเทศไทย ณ วังสวนผักกาด ด้วยสถานที่ประกอบด้วยบุคลิกลักษณะเฉพาะของ ดร.เอน ทำให้บรรยากาศในวันนั้นสำเร็จลุล่วงไปอย่างดียิ่ง

อาจารย์ป๋วยและดร.เอน ต่างมีความเห็นตรงกันว่า การพัฒนาชนบทและการพัฒนาคุณภาพ “คน” จึงเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ อาจารย์ป๋วยจึงได้ระดมนักวิชาการ นักการศึกษา นักธุรกิจ นักการคลัง นักการเมือง และเชื้อพระวงศ์บางท่าน ร่วมกันก่อตั้งมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย อย่างเป็นทางการ เมื่อ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๐ และในโอกาสนั้น คุณชาวนันท์ เซอร์ชัวญยืน ประธานบริษัท โรงกลั่นน้ำมันไทยออยส์ได้บริจาคเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ประเดิมเป็นทุนจดทะเบียนมูลนิธิฯ

อาจารย์ป๋วย ได้รับเลือกด้วยมติเอกฉันท์ให้เป็นประธานคนแรกของมูลนิธิฯ นายเสนาะ นิลกำแหง เพื่อนร่วมขบวนการเสรีไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้สละวิชาชีพทอริกมาปฏิบัติงานให้กับมูลนิธิฯ เต็มเวลาในตำแหน่งผู้อำนวยการคนแรกของมูลนิธิฯ และนายแพทย์เจก ธนสิริ เป็นเลขานุการ แต่ทว่าในทางปฏิบัติอาจารย์ป๋วยได้ใช้เจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ธุรการต่างๆ ให้แก่ประธาน ในขณะที่เลขานุการทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการและบุคคลภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายข้าราชการ ในขณะที่คุณหมอมเจกดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร และเป็นกรรมการอำนวยการและกรรมการบริหาร สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย

หลังจากหาบุคลากรจากกรม กอง และมหาวิทยาลัยได้แล้ว บุคคลชุดแรก ๑๐ กว่าคน จึงถูกส่งไปฝึกอบรมหลักสูตรงานพัฒนาชนบทเป็นเวลา ๓ เดือน ณ สถาบันบูรณะชนบทนานาชาติ (International Institute of Rural Reconstruction หรือ IIRR) ที่ ดร.เอน เป็นประธานสถาบัน ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อกลับมาปฏิบัติงานในฐานะนักพัฒนาหรือที่เรียกกันในมูลนิธิฯ ว่า “บูรณาการ”

เมื่อสรุปผลสำรวจความเป็นไปได้ ความสะดวกในด้านทรัพยากรและการ
คมนาคมแล้ว คณะกรรมการบริหารมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย จึงเลือก
จังหวัดชัยนาทเป็นเขตพื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติงานพัฒนา โดยเริ่มงานเมื่อวันที่
๑ มกราคม ๒๕๑๒

จากผลงานของมูลนิธิฯ ในการช่วยงานพัฒนาชนบทในระยะแรก
คณะกรรมการบริหารจึงเห็นสมควรนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ขอให้ทรงรับมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยไว้ในพระ
บรมราชูปถัมภ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงรับมูลนิธิบูรณะชนบทฯ อยู่ใน
พระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ ตามหนังสือที่ รล.๐๐๐๒/๔๒๙๖
ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ และต่อมายังทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้
อัญเชิญพระมหาพิชัยมงกุฎมาประทับเหนือตราของมูลนิธิฯ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน
๒๕๓๔

อาจารย์ป่วยที่ศูนย์ปฏิบัติการ ต.กุดจอก จ.ชัยนาท พ.ศ.๒๕๑๔

หลักการและแนวทางของมูลนิธิ

เนื่องจาก ดร.เอน เป็นผู้จุดประกายให้เกิดความคิดที่จะก่อตั้งองค์การพัฒนาเอกชนในประเทศไทย ดังนั้น เมื่อมีการก่อตั้งมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ขึ้น มูลนิธิ จึงได้ถือเอาแนวคิดของ ดร.เอน เป็นแนวทางในการทำงานพัฒนาชนบท ซึ่งสรุปอยู่ในคำปาฐกถาของ ดร.เอน ณ วังสวนผักกาด ในคราวมาเยือนประเทศไทย ครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๑๐ ดังนี้

“Go to the people

Live among them, Learn from them

Plan with them, Work with them

Start with what they know, Build on what they have

Teach by showing, learn by doing

Not a showcase but a pattern

Not odds and ends but a system

Not piecemeal but integrated approach

Not to conform but to transform

Not relief but release.”

ซึ่งคุณไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม ผู้อำนวยการมูลนิธิ ในขณะนั้น ได้ถอดความเป็นภาษาไทยอย่างสละสลวย ดังนี้

“ไปหาชาวบ้าน

อยู่กับเขา เรียนรู้จากเขา

วางแผนกับเขา ทำงานกับเขา

เริ่มจากสิ่งที่เขารู้ สร้างจากสิ่งที่เขามี

สอนโดยชี้ให้เห็น เรียนจากการทำ

ไม่ใช่เพื่ออวด แต่เพื่อเป็นแบบแผน

ไม่ใช่สิ่งละอันพันละน้อย แต่เป็นระบบ

ไม่ใช่ทำทีละอย่าง แต่ใช้หลักผสมผสาน

ไม่ใช่ตามใจ แต่ช่วยให้เปลี่ยนแปลง

ไม่ใช่โอบอ้อม แต่ช่วยสร้างพลัง”

จากหลักการและแนวทางข้างต้น อาจสรุปย่อเป็นแนวทางการทำงานของ บูรณาการ คือ “ไปสู่ อยู่ด้วย ช่วยประสาน” นอกจากนี้ แนวทางสำคัญของมูลนิธิ คือ การส่งเสริม “การพึ่งตนเอง” และ “การร่วมมือกัน” ของชาวชนบทในกิจกรรม หลัก ๔ ด้าน ที่ผสมผสานกันได้แก่

การประกอบอาชีพ

การศึกษาเรียนรู้

สุขภาพอนามัย

การจัดองค์กรชุมชน

นี่คือที่มาของคำว่า “สี่กระทรวงหลัก” ในการดำเนินนโยบายพัฒนาชนบทของ รัฐบาลไทยที่ประกอบไปด้วย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (การประกอบอาชีพ) กระทรวงศึกษาธิการ (การศึกษาเรียนรู้) กระทรวงสาธารณสุข (สุขภาพอนามัย) และกระทรวงมหาดไทย (การจัดองค์กรชุมชนเพื่อพัฒนาการพึ่งตนเองและร่วมมือกัน) นอกจากนี้ มูลนิธิ ยังเป็นผู้นำด้านการประสานความร่วมมือระหว่างภาคีรัฐบาล และเอกชนเพื่อพัฒนาสังคมอีกด้วย

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ ได้สร้างอิทธิพลทางความคิดให้แก่ทั้ง ภาครัฐบาลและภาคองค์กรพัฒนาเอกชน ในเรื่อง “การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน” (Integrated Rural Development) ที่เน้นการพัฒนา ๔ ด้าน อย่างผสมผสาน ดังกล่าวข้างต้น รวมถึงเน้นการพัฒนา “คน” และ “องค์กรชุมชน” เพื่อเป็นปัจจัย หลักในการพัฒนาชนบท

งานของมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ เป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนความคิด และความพยายามของอาจารย์ป่วยและเพื่อนร่วมอุดมการณ์ของท่านที่จะช่วยให้สังคม ไทยพัฒนาไปสู่สภาพที่พึงปรารถนามากยิ่งขึ้น ซึ่งสภาพสังคมที่พึงปรารถนาตามความคิดของอาจารย์ป่วย ได้แก่สังคมที่มีสมรรถภาพ มีเสรีภาพ มีความยุติธรรม และมีความเมตตากรุณา

อาจารย์ป่วยเป็นทั้ง “นักคิด” และ “นักทำ” ความคิดของอาจารย์ทั้งลึกซึ้ง และกว้างไกล อาจารย์ป่วย มีความสามารถเด่นเป็นพิเศษในการถ่ายทอดความคิด ที่ลึกซึ้งและกว้างไกลนั้นสู่ผู้อื่น ด้วยภาษาและท่าทีที่เรียบง่าย ทำให้บุคคลจำนวนมากที่ทำงานร่วมกับท่านเกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน พร้อมกันนั้น อาจารย์ป่วย เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแปลงความคิดของท่านออกมาเป็นการกระทำ เป็นโครงการ เป็นองค์กร เป็นสถาบัน ดังเช่นในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ได้แก่ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร และโครงการพัฒนา ชนบทลุ่มน้ำแม่กลอง

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ จึงเป็น “สื่อ” ให้แก่ความคิดของอาจารย์ ป่วย เป็น “สนาม” เพื่อการแปลความคิดสู่การปฏิบัติ เป็น “เวที” สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ และเป็น “สะพาน” ที่นำไปสู่ การพัฒนาทางความคิดและการสร้าง “นักพัฒนา” รุ่นใหม่ๆ ต่อไปอีก

มูลนิธิบูรณะชนบทฯ กับการสร้างนักพัฒนา

หลังจากที่เหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ผ่านพ้นไปแล้ว ต่อมา สภาวะทาง การเมืองภายในประเทศไทยค่อยๆ คลี่คลายลงไปสู่เส้นทางประชาธิปไตยมากขึ้น ได้มีองค์กรพัฒนาเอกชนเกิดขึ้นอีกมากมายหลายโครงการ ซึ่งล้วนต้องการนักพัฒนา ไปช่วยทำงาน และในช่วงเวลาเกือบ ๓๐ ปีที่ผ่านมา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ ได้สร้าง “นักพัฒนา” ไว้มากมาย หลังจากเริ่มชีวิตการทำงานเป็น “นักพัฒนา” ที่มูลนิธิฯ ช่วงระยะเวลาหนึ่งและลาออกแล้ว นักพัฒนาเหล่านี้จำนวน หนึ่งก็ยังคงทำงานด้านพัฒนาตราบนานทุกวันนี้ หลายคนได้กลายเป็น “ผู้บุกเบิก” เป็น “ผู้นำ” เป็น “ต้นแบบ” เป็น “ผู้เผยแพร่” เป็น “ผู้สร้างนวัตกรรม” ให้แก่วงการ พัฒนาของไทย ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เช่น ในรูปของรางวัลเกียรติยศ ต่างๆ ทั้งจากภายในประเทศไทยและจากต่างประเทศ ตัวอย่างบุคคลเหล่านี้ได้แก่ นายบำรุง บุญปัญญา (ปัจจุบันทำงานอยู่ในภาคอีสาน)

นายสมพงษ์ สุทธิวงศ์ (ปัจจุบันทำงานอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง)

นายเรือง สุขสวัสดิ์ (ปัจจุบันทำงานอยู่ในภาคกลาง)
นายพิศิษฐ์ ชาญเสนาะ (ปัจจุบันทำงานอยู่ในภาคใต้)
ฯลฯ

การประชุมคณะกรรมการอำนวยการมูลนิธิฯ ณ ห้องประชุมธนาคารแห่งประเทศไทย
๓๐ เมษายน ๒๕๑๕

อาจารย์ป๋วย : นักประสานมือฉกาจ

นายเรือง สุขสวัสดิ์ บุรณกรของมูลนิธิรุ่นบุกเบิกได้เล่าถึงการทำงานของอาจารย์ป๋วยในมูลนิธิ ว่าท่านเป็นนักประสานที่ยอดเยี่ยม โดยยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

- ประสานกับระดับรัฐมนตรีเพื่อขอตัวข้าราชการชั้นสูงไปช่วยทำงาน ๑ ปี หรือกว่านั้น ทั้งนายแพทย์ นักการศึกษา และนักเกษตร รวมถึงกรมการพัฒนาชุมชน กรมพัฒนาที่ดิน และกรมปศุสัตว์ เป็นต้น

- ประสานกับทหารเพื่อขอรถจี๊ปไปใช้บุกป่าฝ่าดง

- ขอรถยนต์และรถจักรยานยนต์จากบริษัทสยามกลการเพื่อเอาไปใช้งาน

- ขอเงินเศรษฐกิจที่พอจะคุยกันได้ และขอบางบริษัทให้ช่วยบริจาคเงินสร้างศูนย์

ปฏิบัติการบูรณะชนบทประจำหมู่บ้านและตำบล

- การชักชวนให้เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยบริจาคเงินส่วนเหลือ เพื่อช่วยชนบทเป็นรายเดือน ก็ได้ผลมากทั้งความสนใจให้หลายคนเดินทางไปเยี่ยมเยือน ศูนย์ปฏิบัติงานที่จังหวัดชัยนาท และสนใจความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตชนบทมากขึ้น

- โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขอพระราชทานพ้อมพันธุโกไข่ และพ้อมพันธุชั้นดีที่มีผู้น้อมเกล้าฯ ถวายในหลวง เอาไปปรับปรุงพันธุ์สัตว์ในชนบท ซึ่งได้ผลอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะสุกร

นายเรื่องเน้นว่า วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ลึก พร้อมเปี่ยมด้วยน้ำใจที่เปิดกว้างของอาจารย์ป๋วย เป็นแบบอย่างของ การประสานงานที่น่าจะรับไปเป็นบทเรียนได้เป็นอย่างดี

เมื่ออาจารย์ป๋วยมีโอกาสไปเยี่ยมเยียนหมู่บ้าน พูดคุยกับชาวบ้านท่านจะถามถึงการประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ สารทุกข์สุกดิบต่างๆ เสมือนชาวบ้านเหล่านั้นเป็นญาติของท่าน เข้าหมู่บ้านครั้งใดท่านจะกลับ ใกล้ค่ำ หรือบางครั้งก็มีมืดค่ำ เพราะการสนทนาติดพันสนุกสนาน ซึ่งพบบ้านกลุ่มเจ้าภาพและผู้ไปเยือนต่างได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างสนิหใจ

ช่วงวิกฤติของมูลนิธิฯ

คุณหญิงสมศรี กันธมาลา เล่าว่าท่านมีโอกาสทำงานกับมูลนิธิบูรณะชนบทฯ ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ.๒๕๑๕ โดยมีอาจารย์ป๋วยเป็นประธานกรรมการอำนวยการ ขณะนั้นคุณหญิงสมศรีรับราชการมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ต้องเข้าประชุมมูลนิธิฯ แทนเลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (ร.พ.ช.) ซึ่งเป็นกรรมการอำนวยการมูลนิธิฯ คุณหญิงสมศรีเล่าว่าตั้งแต่ต้นที่ได้เข้าร่วมประชุมกับอาจารย์ป๋วยซึ่งเป็นคนที่มีความเชื่อเสียงเป็นที่เคารพนับถือในวงการสังคมเมืองไทยเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะอาจารย์ป๋วยจัดงานอะไร มักมีผู้ให้การสนับสนุนอย่างมากมาย อาจารย์ป๋วย เป็นผู้ว่าราชการธนาคารแห่งประเทศไทย และดำรงตำแหน่งสำคัญๆ อีกหลายตำแหน่ง รวมทั้งเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วย คุณหญิงเคารพ

เลื่อมใสในการใช้ชีวิตแบบง่ายๆ ธรรมดาที่สุดของอาจารย์ป่วย เป็นต้นว่าใช้รถญี่ปุ่นคันเล็กๆ ขับรถเองเวลาไปประชุม สนใจเอาใจใส่ลูกน้องชั้นผู้น้อย ใครเดือดร้อนอาจารย์จะให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจ

กิจกรรมพัฒนาชนบทครั้งท้ายสุดของอาจารย์ป่วยก่อนเดินทางออกจากประเทศไทย ได้แก่การไปปาฐกถาและให้การดูแลในการสัมมนาอาสาสมัครนานาชาติในประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๑-๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ ณ สำนักงานชัชวาทของมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ กล่าวได้ว่าท่านได้อุทิศเวลาอันมีจำกัดของท่านส่วนหนึ่งให้แก่งานของมูลนิธิจนถึงนาทีสุดท้ายเลยทีเดียว

ภาวะวิกฤติทางการเมืองในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ทำให้อาจารย์ป่วยจำต้องหลบภัยการเมืองไปอยู่ประเทศอังกฤษ หลังจากนั้นกิจกรรมต่าง ทางด้านการพัฒนาชนบทที่อาจารย์ป่วยสร้างไว้ถูกเพ่งเล็งอย่างมาก รวมทั้งงานมูลนิธิบูรณะชนบทฯ ด้วย ไม่ค่อยมีใครอยากเข้ามายุ่งเกี่ยว เพราะเกรงว่าจะถูกรัฐบาลเพ่งเล็งหรือถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ไปด้วย คุณหญิงสมศรีซึ่งเป็นรองประธานกรรมการอำนวยการในมูลนิธิ จึงต้องปฏิบัติหน้าที่แทนเพื่อให้มูลนิธิ ยังคงอยู่ต่อไปได้ กระแสความระแวงเรื่องภัยจากลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยกำลังเซียวกราก จึงมีนักฉวยโอกาสสร้างตนเองให้ดังขึ้นมาโดยسادโคลนใสคนที่ทำงานเพื่อประชาชนที่ยากไร้ว่าเป็นคอมมิวนิสต์ แม้แต่คุณหญิงสมศรีเอง ซึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และมีบิดาเป็นองคมนตรี ก็ยังถูกรัฐมนตรีคนหนึ่งในสมัยนั้นเพ่งเล็งหาว่าเป็น “เซียวนอกแดงใน”

ดังนั้น เพื่อความสบายใจของรัฐบาลในขณะนั้น คุณหญิงสมศรีจึงเสนอขอให้ทางรัฐบาลแต่งตั้งผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการแทนอาจารย์ป่วย รัฐบาลแต่งตั้งท่านผู้หญิงเลอศักดิ์ สมบัติศิริ ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม มาเป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการ ต่อมาท่านผู้หญิงเลอศักดิ์ลาออก นายทำนอง สิงคาลวนิช รัฐมนตรีในคณะรัฐบาลชุดนั้นมาทำหน้าที่แทนอยู่ระยะหนึ่ง ก็ลาออกไปสมัครเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรคณะกรรมการอำนวยการฯ จึงมีมติให้คุณหญิงสมศรีเป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการเสียเอง เพื่อทำงานในมูลนิธิ นี้ ต่อไป

การทำงานของมูลนิธิฯ ในช่วงหลัง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ก่อนข้างอัปจน มีแต่คนเพ่งเล็งเพราะงานของมูลนิธิเป็นงานเพื่อประชาชนที่ด้อยโอกาสในชนบท ช่วย ให้ประชาชนเหล่านี้มีความรู้และความสามารถดีขึ้น เพื่อช่วยตัวเองให้มีการกินดีอยู่ ดีขึ้นตามอุดมการณ์ของอาจารย์ป๋วย หลายๆ ครั้งที่คณะกรรมการมูลนิธิฯ เกิดความ ท้อแท้อย่างมาก นายเสนาะ นิลกำแหง ผู้ร่วมก่อตั้งมูลนิธิฯ นี้มากับอาจารย์ป๋วย และเป็นผู้อำนวยการมูลนิธิฯ เสียกำลังใจอย่างมากจนถึงกับคิดจะเลิกล้มมูลนิธิฯ และยกทรัพย์สินให้กับสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทเพราะลักษณะงานคล้ายๆ กัน แต่ก็ยังมีการมการอีกหลายท่านรวมทั้งคุณหญิงสมศรีพิจารณาเห็นว่าการล้มเลิกนั้น ง่าย แต่การก่อตั้งขึ้นนั้นยากกว่า ไม่ควรยกทรัพย์สินให้แก่สำนักงานเร่งรัด พัฒนาชนบท ตรงกันข้าม ราชการต่างหากที่ควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนทำงานให้ ดีขึ้น เพื่อกระจายงานลักษณะนี้สู่ประชาชนให้ทั่วถึง

คุณหญิงสมศรีจึงพยายามชักชวนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มีอุดมการณ์และ เกษียณราชการแล้ว เช่น นายจรรุญ โลกะกลิน อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดที่เข้มแข็ง จิตใจสะอาดตั้งงามมาก พล.ต.ท.สมควร หริกุล ผู้ที่ริเริ่มก่อตั้งลูกเสือชาวบ้านทั่ว ประเทศ ซึ่งเกษียณจากราชการแล้ว ให้มาช่วยบริหารงานมูลนิธิฯ ด้วยความเต็ม ใจ สมัยนั้นกรรมการทุกคนจะช่วยกันทำงานและแก้ปัญหาต่างๆ ของมูลนิธิฯ โดย ไม่ได้คิดว่าใครเป็นใครในตำแหน่งใด ทั้งนี้ เพื่อช่วยกันพยุงฐานะของมูลนิธิฯ ให้ คงอยู่ด้วยดีให้ได้

ฟ้าใสภายหลังลมพายุ

ในปี ๒๕๓๑ นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม เข้ามาช่วยเต็มที่อีกแรงหนึ่งใน ตำแหน่งผู้อำนวยการ ผงอกกับกรรมการทุกท่านพยายามทุ่มเทให้กับมูลนิธิฯ ต่อมา ในปี ๒๕๓๘ นายวิจิตร สุพินิจ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ได้เข้ามารับตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการอำนวยการมูลนิธิฯ แทนคุณหญิงสมศรี ซึ่งจะทำให้ภาพพจน์ ของมูลนิธิฯ ในสายตาของสังคมเมืองไทยเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้นโดยลำดับ และคง

จะได้ช่วยกันสืบสานการพัฒนาชนบทตามเจตนารมณ์ของอาจารย์ป่วย ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

แม้จะอ่อนแรงลงไปในช่วงหลายปีหลัง โดยมูลนิธิ มีกิจกรรมน้อยมาก แต่ก็กลับกล้าแข็งขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งเมื่อมูลนิธิ เข้าสู่ยุคฟื้นฟูตั้งแต่ประมาณ ปี ๒๕๓๒ เป็นต้นมา ในช่วงเวลาที่เรียกว่ายุคฟื้นฟูถึงปัจจุบัน มูลนิธิ ได้ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานในบางด้าน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ซึ่งอาจสรุปแนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมได้ดังนี้

๑. งานผลักดันนโยบาย โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ เสนอแนะ และผลักดันนโยบายรวมทั้งมาตรการต่างๆ ระดับชาติ หรือในวงกว้าง ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาชนบทและพัฒนาสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งนี้โดยเน้นความร่วมมือและการรวมพลังระหว่างฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในลักษณะ “พหุภาคี” และส่งเสริมความเป็น “ประชาสังคม” (Civil Society)

๒. งานของสถาบันการจัดการเพื่อชนบทและสังคม ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการให้แก่ชาวชนบทและชุมชนต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานและองค์กรที่ดำเนินงานด้านพัฒนาชนบทและสังคมโดยใช้วิธีการที่สำคัญได้แก่ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา และการวิจัย

๓. งานสนับสนุนเครือข่ายธุรกิจชุมชน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงธุรกิจและการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้าจากชุมชน รวมถึงการจัดให้มีบริการข้อมูล และเป็นสื่อกลางในการจัดซื้อหรือหาตลาด นอกจากนี้มีการอาศัย “องค์กรเพื่อการออมทรัพย์และสินเชื่อ” ของชุมชน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาชุมชนผู้มีรายได้น้อยทั้งในชนบทและในเมือง

๔. งานภาคสนามและกึ่งภาคสนาม แม้จะเน้นการให้ชุมชนและองค์กรชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนา แต่ก็ต้องมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในบางพื้นที่ โดยทำงานร่วมกับประชาชนหรือร่วมกับหน่วยงานอื่น ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายแล้ว ยังเป็นการทดลองเชิงปฏิบัติการเพื่อใช้ประโยชน์ในการสาธิตหรือหาข้อสรุปเชิงนโยบาย

อาจารย์ป่วย กลับมาเยี่ยมประเทศไทย เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๖ ถ่ายภาพร่วมกับ นายไพฑูลย์ วัฒนศิริธรรม นางศิริวรรณ เจนการ คุณหญิงสมศรี กันธมาลา สามผู้อำนวยการมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในวาระต่างๆ กัน

๕. งานศูนย์ฝึกอบรม โดยมีศูนย์ฝึกอบรมแบบพักแรมอยู่ที่ตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดชัยนาท สามารถรับผู้เข้าพักแรมได้สูงสุดถึง ๑๔๐ คน และเปิดให้หน่วยงานทั่วไปเข้าใช้บริการได้ด้วย นอกเหนือจากการใช้ฝึกอบรมในหลักสูตรที่มูลนิธิฯ จัดเอง

กล่าวได้ว่าแนวทางการพัฒนาที่มูลนิธิฯ พยายามผลักดันและส่งเสริมไม่ว่าจะโดยลำพัง หรือโดยร่วมกับบุคคลและหน่วยงานอื่นๆ ต่างได้รับอิทธิพลทางความคิดของอาจารย์ป่วยไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

ลองพิจารณาแนวคิดเรื่องสังคมที่พึงปรารถนาของอาจารย์ป่วย ที่จะต้องเป็นสังคมที่มีสมรรถภาพ มีเสรีภาพ มีความยุติธรรม และมีความเมตตากรุณา หรือหลักการ “สันติประชาธรรม” ที่กลายเป็นคำขวัญซึ่งได้รับการกล่าวถึงอยู่เสมอๆ ก็จะเห็นความเกี่ยวโยงระหว่างความคิดของอาจารย์ป่วยกับแนวทางการพัฒนาที่มูลนิธิบูรณะชนบทฯ พยายามผลักดันและส่งเสริมในปัจจุบันได้

ที่แน่ชัดที่สุดก็คือ ความคิดของอาจารย์ป๋วยมีส่วนสำคัญในการทำให้เกิด มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นช่องทางทำให้เกิดนโยบายการพัฒนา เกิด ยุทธศาสตร์การพัฒนา เกิดแนวทางการพัฒนา เกิดนักพัฒนาที่กลายเป็นผู้บุกเบิก หรือผู้นำการพัฒนาต่อไปอีก

ไม่เพียงแต่นักพัฒนาเท่านั้น แม้บรรดาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ ในรุ่นต่างๆ จำนวนมาก ก็ได้รับอิทธิพลทางความคิดหรือแรงบันดาลใจจากอาจารย์ ป๋วยทั้งทางตรงและทางอ้อม และเมื่อได้รับอิทธิพลทางความคิดหรือแรงบันดาลใจ มาแล้ว ก็มาคิดต่อทำต่อ แลกแขนงอกแยกต่อไป

จึงกล่าวได้ว่า “มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์” คือ “มรดกทางปัญญา” ซึ่งสำคัญชิ้นหนึ่งของ ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ผู้ซึ่งมี “ลูกศิษย์” มากมาย และ “ลูกศิษย์” ทั้งหลายนิยมเรียกท่านอย่างสั้นๆ และ ง่ายๆ ตามบุคลิกของท่าน ว่า “อาจารย์ป๋วย” ความเป็น “องค์กร” ของมูลนิธิบูรณะ ชนบทแห่งประเทศไทย ได้ช่วยให้ “มรดกทางปัญญา ของอาจารย์ป๋วย มีการสืบทอด สร้างสม สานต่อ แลกแขนง อกแยก ไปได้โดยไม่มีที่สิ้นสุด

สภาพเศรษฐกิจ ที่เปลี่ยนแปลงไปกับการปรับตัวครั้งใหม่ ของ บพท.

นับตั้งแต่ การปรับตัวใน “ยุคฟื้นฟู” ปี ๒๕๓๒ มูลนิธิสามารถฟื้นตัวอย่าง ต่อเนื่องมาได้ประมาณ ๑๐ ปี จนกระทั่งปี ๒๕๔๑ ภาวะเศรษฐกิจในประเทศวิกฤติ อย่างยิ่ง แม้ประเทศชาติจะต้องตกอยู่ในภาวะเป็นหนี้สินต่างชาติหลายพันล้าน แต่ ก็ยังไม่มีผลกระทบต่อมูลนิธิในทันทีทันใด คณะกรรมการบริหารในปี ๒๕๔๑ ก็ ประเมินสถานะการณ์ได้ว่า หากไม่รีบปรับตัวใหม่อีกครั้ง ภายในระยะเวลาไม่กี่ปีข้างหน้า นี้ จะส่งผลกระทบต่อภารกิจของมูลนิธิ อย่างยิ่ง เช่นกัน จึงเชิญบรรดา ลูกศิษย์ ลูกหาของอาจารย์ป๋วยฯ และกรรมการมูลนิธิฯ ทุกสมัย ร่วมระดมความคิดกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อการปรับแนวทางการดำเนินงานอีกครั้ง เมื่อ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๒

ผลจากการระดมความคิด มุลินีธีกำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้

- ๑.จะเป็นองค์กรหนึ่งที่น่าทางความคิด และวิชาการงานวิจัยในการพัฒนาชนบท
- ๒.จะทำงานพัฒนาชนบทแบบองค์รวมเพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรม โดยเน้นที่จังหวัดชัยนาทเป็น พื้นที่ทดลองปฏิบัติการ
- ๓.จะทำงานในลักษณะประสานเครือข่าย ในชุมชน และร่วมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและเครือข่าย

๔.จะเป็นแหล่งประสานพลังความรู้ ความสามารถ เวลา และประสบการณ์ของเหล่าอาสาสมัครหลากหลาย เพื่อบูรณะชนบทไทยให้เข้มแข็ง แบบน้อยอยู่และเป็นพื้นฐานของสังคมไทย โดยไม่มุ่งเฉพาะด้านเศรษฐกิจ(ระคับระคองให้พออยู่ได้) แต่เร่งความคิดของคนให้เพิ่มความสามารถ และศักยภาพ

๕.สร้างผู้นำทางด้านงานพัฒนา

๖.สามารถพึ่งตนเองให้ได้ทางการเงิน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภากรณ์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ จังหวัดชัยนาท อภยยุทธศาสตร์หนึ่งของงานพัฒนา

พิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภากรณ์ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๔

ไม่ว่าจะด้วยกาลเวลา ด้วยการเรียนรู้จากบทเรียนทางเศรษฐกิจที่ผ่านมา หรือ ด้วยแรงผลักดันทางนโยบาย หรือ จากการบ่มเพาะแนวความคิดเชิงปรัชญา จากลูกศิษย์ลูกหาหลายคนของ อาจารย์ป่วยฯ ที่เจริญเติบโตอยู่ในแวดวงเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ก็ตาม สภาพเศรษฐกิจและสังคม ที่วิกฤตอย่างมากในปี ๒๕๔๑ ทำให้นโยบายภาครัฐ หันมาใส่ใจกับงานพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น แม้ว่าจะยังไม่ได้เพียงเสี้ยวหนึ่ง ดังความปรารถนาของอาจารย์ป่วยฯ ใน “คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดา ถึงเชิงตะกอน” แต่เป็นการก้าวไปในทิศทางที่น่าพึงพอใจสำหรับงานพัฒนาโดยรวม รวมทั้งการแตกแขนงอย่างหลากหลายขององค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ต่างๆ บทบาทของมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ ซึ่งเป็นต้นแบบขององค์กรพัฒนาเอกชนแห่งแรกในประเทศไทย จึงต้องเปลี่ยนแปลง

ไปตามวาระเช่นกัน จากงานที่เคยสัมผัสพื้นที่เพื่อเป็นบทพิสูจน์ทางทฤษฎี ได้กำหนด ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ ใหม่ของมูลนิธิฯ โดย หันมา สนใจกับการศึกษางานพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายในสังคม เชิงเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัย เพื่อหาบทสรุป และนำเสนอหรือเผยแพร่ เป็นแนว ทางปฏิบัติ ตามควรแก่ความจำเป็น

ด้วยบริบทดังกล่าว คณะกรรมการบริหารของมูลนิธิบูรณะชนบทฯ จึงนำเสนอ แนวความคิดในการจัดทำ “ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน” ที่ศูนย์ฝึกอบรมของ มูลนิธิฯ สำนักงานจังหวัดชัยนาท เพื่อให้เป็นเวที และเป็นแหล่งในการรวมพลัง ความรู้ ความ สามารถ เวลา ประสบการณ์ ของชาวเมือง และชาวชนบท ร่วมกันบูรณะชนบทไทย ให้เข้มแข็ง น่ายุ่ บนพื้นฐานของสังคมไทย เพื่อเป็นการสืบสานเจตนารมณ์ของ “อาจารย์ป่วยฯ” ในมิติของงานด้านพัฒนา ยังมีทันที ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จะเคลื่อน ตัว ในเดือนกรกฎาคม ปี ๒๕๕๒ นั้นเอง อาจารย์ป่วยฯ ที่เคารพรักของชาวบูรณะ ชนบทฯ ถึงแก่นกิจกรรมลง ยังความอาลัยให้กับลูกศิษย์ลูกหายิ่งนัก เพื่อเป็นอนุสรณ์ แห่งความเคารพรัก และศรัทธา คณะกรรมการมูลนิธิฯ จึงได้มีมติ ตั้งชื่อศูนย์การ เรียนรู้ชุมชนแห่งนี้ว่า **ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภาภรณ์**

ในปี ๒๕๕๕ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภาภรณ์ เคลื่อนตัวสู่วิสัยทัศน์ ที่ได้วางไว้แล้ว เริ่มจากการเป็นเวทีประชาชนของชาวชัยนาท ที่จะสื่อสารถึง สมาชิก สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้โดยตรง และให้เป็นเวทีสาธารณะใน การเผยแพร่แนวความรู้ ความคิดที่เป็นพลังในการพัฒนาท้องถิ่น และชาติ

เพื่อร่วมผลักดันนโยบายพัฒนาของรัฐอีกกำลังหนึ่ง รวมทั้งเป็นเวทีหลักใน การเผยแพร่กระบวนการมีส่วนร่วม และรวบรวมองค์ความรู้ ข้อมูลหลากหลาย ตามความต้องการของท้องถิ่น ในรูปแบบของห้องสมุดชุมชน เพื่อเป็นบริการสาธารณะ อีกด้วย

กำหนดการพิธีประดิษฐานรูปปั้น ศ.ดร.ป๋วยฯ

ณ ลานรวมใจ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อี้๊งภากรณ์

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ. ชัยนาท

อาทิตย์ ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ (วันธงชัย วันอธิปัตย์)

...คนเราจะเป็นคนที่สมบูรณ์ได้ ต้องระลึก
เสมอถึงคุณธรรม 3 ข้อ คือ ความจริง
ความงาม และความดี

ความจริง หมายถึง สัจธรรมและหลัก
วิชา

ความงาม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ทำให้
มนุษย์มีวัฒนธรรม และความเพลิดเพลิน

เป็นการอดิเรก รวมทั้งการกีฬาประเภทต่างๆ

ความดี นั้นหมายถึง การไม่เบียดเบียน ประทุษร้ายต่อกัน ความ
สัจย์สุจริตและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน..

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับ คิษย์
เก่าจากคณะเศรษฐศาสตร์/สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร-มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์/
ชาวบ้านในชุมชนวัดวังน้ำขาว กิ่ง อ.หนองมะโมง/ชาวบ้าน อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท/
ธนาคารออมสิน ภาค ๔/คณะญาติ-มิตรสหาย อาจารย์ป๋วยฯและผู้เคารพนับถือ
ศรัทธา ได้ร่วมกันจัดงานทอดกฐินเพื่อสร้างอนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป๋วย อี้๊งภากรณ์
ณ วัดวังน้ำขาว กิ่ง อ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท เมื่อปี ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓ นั้น

เพื่อเป็นการเชื่อมโยงสถานที่ทางประวัติศาสตร์ สองแห่งใน จ.ชัยนาท
ระหว่างอนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป๋วยฯ ณ วัดวังน้ำขาว กับมูลนิธิบูรณะชนบทแห่ง
ประเทศไทยฯ ให้เยาวชนรุ่นหลัง และผู้พบเป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์ ทั้งสอง
แห่งได้เกิดการเชื่อมโยงทางความคิด เรียนรู้เรื่องราวของสัตบุรุษผู้ได้รับการยกย่อง

จากปัญหาชนวน่า เป็นผู้มีความดี ความงาม และความกล้าหาญ ที่ทำได้ยากในสังคมไทย และศึกษา แนวคิด ปรัชญา การปฏิบัติการของท่าน อันเป็นแบบอย่างของคนดี คนเก่ง คนกล้า ของแผ่นดิน มูลนิธิฯ จึงประกอบพิธีเชิญรูปปั้น “อาจารย์ป่วยฯ” (จำลองครั้งตัวจาก “อนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป่วยฯ” ณ วัดวังน้ำขาว) มาประดิษฐานไว้ ณ ลานรวมใจ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วยฯ อังภากรณ์ จ.ชัยนาท ในวันอาทิตย์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เวลา ๐๙.๕๕ น. ตามกำหนดการดังนี้

- ๐๘.๓๐ น. - ๐๙.๔๕ น. กิจกรรมรำลึกถึง อาจารย์ป่วยฯ
เจ้าหน้าที่จัดตั้งเครื่องสังเวद्यบูชา ณ บริเวณ ประดิษฐานรูปปั้น ศ.ดร.ป่วยฯ
- ๐๙.๕๕ น. - ๑๐.๕๕ น. พิธีบูชา (นำโดย รศ.มณีรัตน์ จันทนะพะลีน คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต)
- ประธานในพิธี จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย/บูชาเทวดา (ประธานกรรมการอำนวยการ)
 - ผู้ร่วมพิธี
 - * คณะกรรมการมูลนิธิ/ญาติ ดร.ป่วยฯ/ ศิษย์เก่า บพท./ สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร
 - * ศิษย์เก่าคณะเศรษฐศาสตร์
 - * ชาวบ้านในชุมชนใกล้เคียง
 - * คณะกรรมการ - ชาวบ้านวัดวังน้ำขาว
- ๑๑.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. พบปะเสวนา กับคณะกรรมการมูลนิธิฯ
- ๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น. เชิญรับประทานอาหารร่วมกัน ณ คริว ศูนย์ฯ ป่วยฯ
- ๑๓.๐๐ น. - ๑๓.๔๕ น. ออกเดินทางไปวัดวังน้ำขาว (ข้ามแพ ที่ อ.มโนรมย์)
- ๑๓.๔๕ น. - ๑๕.๐๐ น. เยี่ยมชมความพร้อมของอนุสรณ์สถานฯ/พบปะคณะกรรมการวัดวังน้ำขาว
- ๑๕.๐๐ น. - ๑๘.๐๐ น. ออกเดินทางออกจากวัดวังน้ำขาวถึงกรุงเทพฯ โดยสวัสดิภาพ

จาก ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภากรณ์ ถึงอนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป่วย อังภากรณ์ จ.ชัยนาท

จุดเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ ระหว่าง แนวความคิด ปรัชญา
ความดี ความงาม และความกล้าหาญ ของ อาจารย์ป่วยฯ

(บน)พิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภากรณ์

(ล่าง)อนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป่วย อังภากรณ์ วัดวังน้ำขาว กิ่งอำเภอกันทรลักษ์ จ.ชัยนาท

ประมาณปี ๒๕๕๐ ก่อนที่ “อาจารย์ป่วยฯ” จะถึงแก่อนิจกรรม สองปี บรรดาศิษย์เก่ามูลนิธิบูรณะชนบทฯ ได้มีการพูดคุยหารือกันถึงเรื่องการก่อสร้างอนุสรณ์สถานให้เป็นที่ระลึกถึงคุณความดีของ อาจารย์ป่วยฯ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองอายุของท่านในวันเกิดปีใดปีหนึ่งที่จะมาถึง และจะเชิญท่านมาเปิดด้วยตนเอง ให้ท่านประหลาดใจ แม้เป็นที่ทราบกันดีว่า ด้วยแนวความคิดและปรัชญาในการดำเนินชีวิตของท่าน อาจารย์ป่วยฯ จะไม่เห็นด้วยอย่างแน่นอน แต่ด้วยความตั้งใจให้วัตถุประสงค์ของ

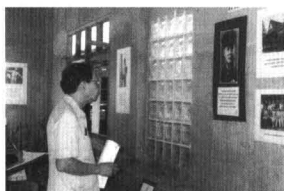
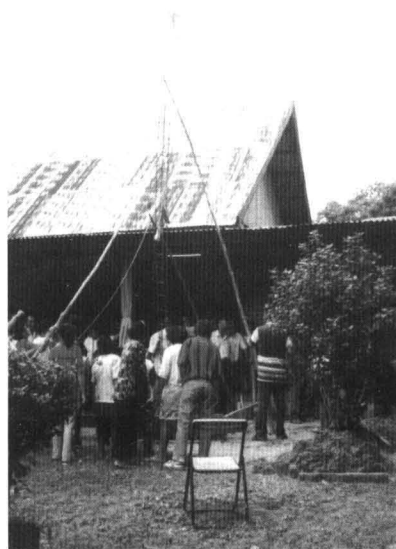
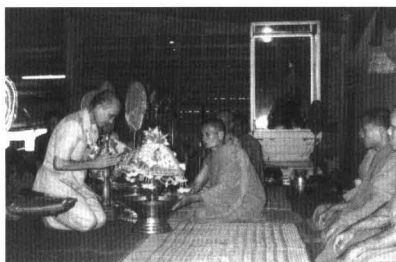
การก่อสร้างอนุสรณ์สถานแห่งนี้ได้เป็นสถานที่เรียนรู้อันถึง ความดี ความงาม ความกล้าหาญ ของบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากปัญญาชน ว่าสมควรเป็นแบบอย่างของ คนดี คนเก่ง คนกล้า ของแผ่นดิน ให้เยาวชน และ ผู้ที่ผ่านมาพบเห็นได้เรียนรู้อ ศึกษาประวัติความเป็นมาเพื่อประโยชน์สาธารณะสืบไปในอนาคต ท่านน่าจะไม่ว่า ภาระใด และกว่าที่อาจารย์ป่วยฯ จะรู้ อนุสรณ์สถานที่คิดจะสร้างก็คงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ประกอบกับในระยะเวลาใกล้เคียงกัน นิสิต นักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนัก ศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และประชาชนทั่วไปที่สนใจประวัติชีวิตของ อาจารย์ป่วยฯ หลายนาย เดินทางมาที่ ศูนย์ฝึกอบรมของมูลนิธิบูรณะชนบทฯ จ.ชัยนาท ขออุดหนุนที่ที่อาจารย์ป่วยฯกระโดดร่มมาลง เมื่อครั้งเป็นเสรีไทย สมัย สงครามโลกครั้งที่ ๒ มูลนิธิจึงนำเรื่องนี้ไปหารือ บรรดาลูกศิษย์ ลูกหา รวมตลอด ถึงญาติสนิทมิตรสหายของอาจารย์ป่วยฯ และ นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม ประธาน กรรมการบริหารของมูลนิธิในสมัยนั้น เรื่องราวของอนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป่วยฯ ณ วัดวังน้ำขาว จึงได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มูลนิธิร่วมกับ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดย ศ. ดร.อภิชาติ พันธุเสน ดำเนินการสืบเสาะหาพยาน รู้เห็นสถานที่ที่อาจารย์ป่วยฯ กระโดดร่มมาลง ตามเอกสารหลักฐานบทความ “ทหาร ชั่วคราว” ที่อาจารย์ป่วยฯเขียนไว้ในหนังสือ “ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ ๒” ของ ศ.ดร.ดิเรก ชัยนาม นำเสียดายที่หลักฐานสำคัญคือ ศาลาวัดวังน้ำขาวหลังเดิมถูก รื้อไปแล้ว แต่ทางวัดยังเก็บเอาเสาไม้ต้นที่ อาจารย์ป่วยฯถูกลากล้มโซ่ไว้เป็นที่ระลึก พร้อมทั้ง ร่มชูชีพ ของอาจารย์ป่วยฯ ที่ นายเรือง สุขสวัสดิ์ ศิษย์เก่ามูลนิธิบูรณะ ชนบทฯได้เก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี รวมตลอดถึงชาวบ้านในชุมชนวัดวังน้ำขาว กิ่ง อ.หนองมะโมง และ ชาวบ้าน อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท ที่เคยรับรู้เรื่องราวของอาจารย์ ป่วยฯ ต่างก็ยินดีเป็นเจ้าของเรื่อง สร้างอนุสรณ์สถาน ด้วยกัน

“อนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป่วยฯ” จึงเกิดขึ้นโดยการระดมทุนจากการทอดกฐิน ในปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ ที่วัดวังน้ำขาว ต.วังตะเคียน กิ่ง อ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท นั้นเอง ด้วยการร่วมแรงร่วมใจของเจ้าภาพหลายฝ่าย ตั้งแต่ ชาวบ้านในชุมชนวัด วังน้ำขาว ชาวบ้านใน อ.วัดสิงห์ ธนาคารออมสิน ภาค ๔ ศิษย์เก่า ญาติสนิท มิตร

สหาย ผู้เคารพนับถือ และ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ โดย
มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ เป็นแกนนำ ยังไม่ทันจะวางศิลาฤกษ์ อาจารย์
ป่วยฯ ก็ถึงแก่อนิจกรรมในเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๒ กิจกรรมนี้จึงกลายเป็นกิจกรรม
ที่ทำขึ้นด้วยความอาลัยรัก เป็นกิจกรรมที่ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ล้วนตั้งจิตอธิษฐาน
อุทิศส่วนกุศล จากการสร้างอนุสรณ์สถานแห่งนี้ให้เกิดเป็นสาธารณะประโยชน์แก่
ผู้ศึกษาเรียนรู้ ประวัติศาสตร์แห่งความกล้าหาญของสัตตบุรุษท่านนี้

จาก อนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป่วย อังภาภรณ์ คือ สำนักแห่งความรักชาติ
ที่จารึก ข้อมูลทางประวัติศาสตร์และความกล้าหาญของอาสาสมัครเสรีไทยในสมัย
สงครามโลกครั้งที่สอง เชื่อมโยง กับ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภาภรณ์ คือ
สำนักแห่งความรับผิดชอบต่อสังคม แหล่งข้อมูล ตาม แนวทางปรัชญาแห่งชีวิต
ที่ กล่าวคิด และลงมือปฏิบัติตามความคิดนั้นอย่างกล้าหาญ เพื่อให้เกิดประโยชน์
สุขต่อสังคมที่อาศัย ซึ่ง ยังคงมีผู้สืบสานอุดมการณ์เพื่อไปให้ถึงเจตนารมย์ ต่อเนื่อง
มาจนถึงทุกวันนี้

ประมวลภาพกิจกรรมก่อนจะมาเป็น อนุสรณ์สถาน ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

พิธีเปิดอนุสรณ์สถาน “ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์”

โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท

และต้อนรับชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพแห่งประเทศไทยฯ เปิดการท่องเที่ยว

อนุสรณ์สถานฯ และจังหวัดชัยนาท ด้วยเส้นทางจักรยาน

วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ อนุสรณ์สถาน “ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์”

วัดวังน้ำขาว กิ่ง อ.หนองมะโมง จังหวัดชัยนาท

ร่วมสนับสนุนโครงการโดย

ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพ จ.ชัยนาท

คณะกรรมการ และแกนนำชุมชนวัดวังน้ำขาว

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ

วันเสาร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕

- ๑๐.๐๐ น. คณะชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพแห่งประเทศไทย
ประมาณ ๕๐ คน ถึงโรงเรียนวัดวังน้ำขาว
- ๑๐.๐๐ - ๑๑.๓๐ น. พิธีต้อนรับคณะชมรมจักรยานฯ โดย แกนนำชุมชน
- * ชุมชนกล่าวต้อนรับ
 - * แนะนำความเป็นมาของอนุสรณ์สถานฯ แนะนำสถานที่
ท่องเที่ยวในปริมณฑล และแนะนำมัคคุเทศก์ตัวน้อย
(จากโครงการจักรยานให้ห้องยืมเรียน สมาคมนักเรียน
เก่าเนเธอร์แลนด์)
 - * มัคคุเทศก์ตัวน้อย นำชมอนุสรณ์สถานฯ บริเวณวัด
และแหล่งที่น่าสนใจ
 - * สอนห้องซ่อมจักรยาน “จักรยานคู่มือ ทำอย่างไรจึงใช้ทน”
โดย ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพแห่งประเทศไทย

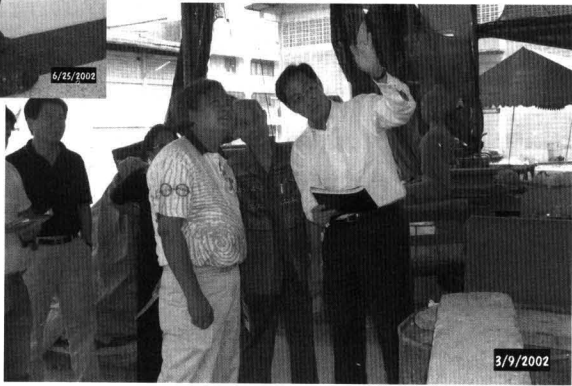
- ๑๑.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. พิธีเปิด อนุสรณ์สถาน “ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์”
- * ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท ถึงบริเวณพิธี
 - * ผู้อำนวยการมูลนิธิบูรณะชนบทฯ กล่าวรายงานความเป็นมา ของอนุสรณ์สถานฯ และเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท เปิดผ้าแพรคลุมป้าย / คลุมรูปปั้น ศ.ดร.ป๋วยฯ
 - * ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท กล่าวตอบ และเปิดแพร
- ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน ฝีมือชาวบ้านชุมชนวัดวังน้ำขาว
- ๑๓.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท สละบัตรธง ส่งจักรยานอเนกวัตร สถานที่ท่องเที่ยว จ.ชัยนาท ผ่าน :
- * ป่าสมุนไพร วัดหลวงตามง
 - * สวนส้มโชกุนแห่งเดียวในชัยนาท
 - * นมัสการ **หลวงปู่ศุข ลือชา** วัดปากคลองมะขามเฒ่า
- ๑๘.๐๐ - ๑๘.๓๐ น. ถึงที่พัก ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน “ป๋วย อึ๊งภากรณ์” มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย / พักผ่อนกาย คลายกล้ามเนื้อ
- ๑๘.๓๐ น. ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพ จ.ชัยนาท แนะนำเส้นทางท่องเที่ยว จ.ชัยนาท และรับประทานอาหารร่วมกัน ที่ครัวศูนย์ฯ ป๋วยฯ สังสรรค์ เสวนา ประสาเครือช่ายเดียวกัน

ประวัติประติมากรปั้นรูป ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

(บน)รูปปั้นเต็มตัว ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ในชุด
เย็บมชนบท

(ล่าง)ม.ร.ว.ปรีดียาทร เทวกุล (ขวา) ผู้ว่าการธนาคาร
แห่งประเทศไทย (พ.ศ.๒๕๔๕) อธิบายบุคคลิก
อาจารย์ป๋วยให้ รศ.นนทิวรรณ จันทนะผะลิน (ซ้าย)
ประติมากร ฟังโดยละเอียด

ชื่อ รศ.นนทิวรรณ จันทนะผะลิน

เกิด วันพุธ ที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๘๙ จังหวัด ธนบุรี (กรุงเทพมหานคร)

สถานที่ทำงาน ภาควิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ

๑๐๒๐๐ โทร ๐-๒๒๒๑-๐๘๒๐, ๒๒๕-๙๙๙๑ โทรสาร ๐-๒๒๒๕-๘๙๙๑

บ้าน ๑๔๗/๘ จรัญสนิทวงศ์ ๑๒ แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

โทร. ๐-๒๔๑๑-๕๐๗๓

การศึกษา ปริญญาตรี คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์

ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การอบรมพิเศษ เทคนิคการแกะสลักหินอ่อน เมืองคารารา ประเทศอิตาลี

ดูงานศิลปะ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติการทำงาน

๒๕๑๔	อาจารย์ภาควิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์มหาวิทยาลัย ศิลปากร
๒๕๑๔ - ๒๕๒๒	เลขานุการภาควิชาประติมากรรม
๒๕๒๓ - ๒๕๒๗	หัวหน้าภาควิชาประติมากรรม
๒๕๒๗ - ๒๕๓๑	คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์
๒๕๓๒ - ๒๕๓๓	ผู้อำนวยการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
๒๕๓๘ - ๒๕๔๒	คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์
๒๕๒๕ - ปัจจุบัน	นายกสมาคมประติมากรรมไทย

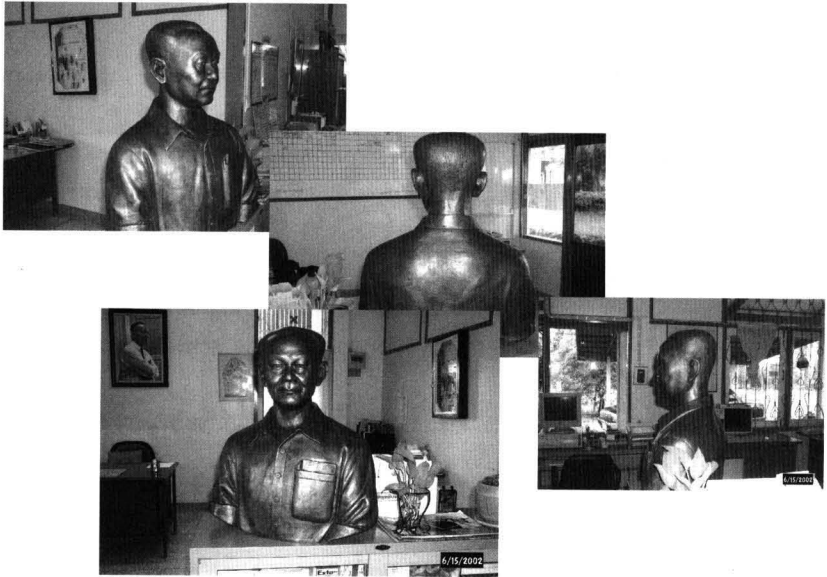
รางวัลเกียรติยศ

- ได้รับรางวัลที่ ๒ เหรียญเงิน ๓ ครั้ง และรางวัลเหรียญเงิน ๒ ครั้ง ในการแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๙ - ๒๒ และ ๒๔
- รางวัลที่ ๒ การประกวดออกแบบพระพุทธรูปที่วัดทองศาลางาม
- ได้รับเลือกเป็นผู้แทนประติมากรของประเทศไทย เข้าร่วมสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในงาน ASEAN SCULPTURE SYMPOSIUM ครั้งที่ ๓ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดเนเซีย
- ผลงานประติมากรรมได้รับการคัดเลือกให้ขยายเป็นขนาด ๔ เมตร เพื่อติดตั้งในอุทยานเบญจสิริ เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา
- เป็นผู้ออกแบบเหรียญ และทำต้นแบบเหรียญ "พระมหาชนก" ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- เป็นผู้ออกแบบและทำต้นแบบเหรียญ "Agricola" ของ F.A.O. เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- เป็นผู้ออกแบบและทำต้นแบบเหรียญ "Telefood" ของ F.A.O. เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ได้รับการคัดเลือกจากธนาคารกสิกรไทยให้สร้างประติมากรรม ขนาด ๒.๕๐ เมตร ติดตั้งที่สำนักงานใหญ่ เขตราชบุรีบูรณะ กทม.
- ได้รับเลือกเป็นนักศึกษาเก่าดีเด่น สาขาผู้ให้การส่งเสริมทางด้านวิชาการของสมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยศิลปากร
- ออกแบบและจัดสร้างประติมากรรม ขนาด ๒ X ๑๒ เมตร ที่สวนสันติชัยปราการ ป้อมพระสุเมรุ บางลำพู

- ได้รับเลือกเป็นผู้แทนประติมากรรมของประเทศไทย เข้าร่วม Sculpture Symposium เนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี ของสงครามเกาหลี โดย International Sculpture Friendship Association เพื่อ นำประติมากรรมไปติดตั้งที่สุสานนานาชาติ เมืองปูซาน ประเทศเกาหลี

การแสดงผลงาน

- แสดงประติมากรรมร่วมกับกลุ่มศิลปินภายในประเทศ 40 ครั้ง
- แสดงประติมากรรมร่วมกับกลุ่มศิลปินต่างประเทศ ที่ เดนมาร์ก สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น เกาหลี สหรัฐอเมริกา และ เวียดนาม

รูปปั้นครึ่งตัวของอาจารย์ป่วย จำลองจากรูปปั้นเต็มตัว เพื่อนำมาประดิษฐานไว้ที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ป่วย อังภากรณ์

คณะกรรมการอำนวยการ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘

๑. นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม
(ประธานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน))	ประธาน
๒. ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์
(อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)	รองประธาน
๓. นางอิงอร ประภคิตเวศย์
(อดีตผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชี
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)	ற்றுญிக
๔. นายกิตติพงศ์ อรุณีพัฒน์พงศ์
(กรรมการ บริษัท เบเกอร์ แอนด์ แมคเคนซี จำกัด)	กรรมการ
๕. รศ.ทองศรี กำภู ณ อยุธยา
(ประธานมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย
และอดีตอาจารย์ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์)	กรรมการ
๖. นางนารี กวิตานนท์
(อดีตผู้อำนวยการกองการพัฒนาชนบท
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)	กรรมการ
๗. ผศ.ดร.นำยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์
(อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล)	กรรมการ
๘. นายไพโรจน์ สุจินดา
(อดีต รองเลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ)	กรรมการ

๙. **นายวิจิตร สุพินิจ** กรรมการ
(อดีตผู้อำนวยการธนาคารแห่งประเทศไทย)
๑๐. **นายวิชัย รุขชาติ** กรรมการ
(อาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
และที่ปรึกษาสมาคมพัฒนาสังคม)
๑๑. **นายศิริชัย สาครรัตนกุล** กรรมการ
(รองผู้จัดการทั่วไป บริษัทเงินทุน
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)
๑๒. **น.ส.สมสุข บุญญะบัญชา** กรรมการ
(ผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
(องค์การมหาชน))
๑๓. **นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ** กรรมการ
(รองกรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร)
๑๔. **ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน** กรรมการ
(ผู้อำนวยการโครงการปริญญาเอก สหวิทยาการ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
๑๕. **นางศิริวรรณ เจนการ** เลขานุการ/ผู้อำนวยการ
(อดีตนักวิชาการ บมจ.ธนาคารกรุงเทพฯ/
บมจ.ธนาคารเอเชีย, นักวิชาการอิสระ)

คณะกรรมการบริหาร มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๘

๑. นายไพโรจน์ สุจินดา
(อดีตรอง เลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)	ประธาน
๒. นายศิริชัย สาครรัตนกุล
(รองผู้จัดการทั่วไป
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)	รองประธาน
๓. นางอิงอร ประภทติเวศย์
(อดีตผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชี
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)	เหรัญญิก
๔. นางนารี กวิตานนท์
(อดีตผู้อำนวยการกองการพัฒนาชนบท
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)	กรรมการ
๕. นายวิชัย รูปขำดี
(อาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
และที่ปรึกษาสมาคมพัฒนาสังคม)	กรรมการ
๖. นายเอินหนู ชี้อสุวรรณ
(รองกรรมการผู้จัดการ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๗. นางศิริวรรณ เจนการ
(อดีตนักวิชาการ บมจ.ธนาคารกรุงเทพ/
บมจ.ธนาคารเอเซีย)	เลขานุการ/ผู้อำนวยการ

Credo of Rural Reconstruction

“Go to the people

Live among them, Learn from them

Plan with them, Work with them

Start with what they know, Build on what they have

Teach by showing, learn by doing

Not a showcase but a pattern

Not odds and ends but a system

Not piecemeal but integrated approach

Not to conform but to transform

Not relief but release.”

by Dr. Y.C. James Yen

Founder, International Institute of Rural Reconstruction

“ไปหาชาวบ้าน

อยู่กับเขา เรียนรู้จากเขา

วางแผนกับเขา ทำงานกับเขา

เริ่มจากสิ่งที่เขารู้ สร้างจากสิ่งที่เขามี

สอนโดยชี้ให้เห็น เรียนจากการทำ

ไม่ใช่เพื่ออวด แต่เพื่อเป็นแบบแผน

ไม่ใช่สิ่งละอันพันละน้อย แต่เป็นระบบ

ไม่ใช่ทำทีละอย่าง แต่ใช้หลักผสมผสาน

ไม่ใช่ตามใจ แต่ช่วยให้เปลี่ยนแปลง

ไม่ใช่โอบอุ้ม แต่ช่วยสร้างพลัง”

ถอดความโดย คุณไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม

...คนเราจะเป็นคนที่สมบูรณ์ได้

ต้องระลีกเสมอถึงคุณธรรม 3 ข้อ คือ

ความจริง ความงาม และความดี

ความจริง หมายถึง สัจธรรมและหลักวิชา

ความงาม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ทำให้

มนุษย์มีวัฒนธรรม และความเพลิดเพลิน

เป็นการอดิเรก รวมทั้งการกีฬาประเภทต่างๆ

ความดี นั้นหมายถึง การไม่เบียดเบียน

ประทุษร้ายต่อกัน ความสัตย์สุจริตและ

การบำเพ็ญประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน...

มีวค อิงทพณ

มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement
Under Royal Patronage

๒๐๔๔/๒๑ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทร. ๐-๒๓๑๙-๕๐๑๙, ๐-๒๓๑๙-๕๐๑๙ โทรสาร. (๖๖๒) ๓๑๙-๕๐๑๙ e-mail : trrm@hotmail.com
2044/21 NEW PETCHBURI ROAD, KHET HUI KHUANG, BANGKOK 10310 TEL : 0-2319-5017, 0-2319-5019 FAX : (662) 319-5019
สำนักงานชื่อบท ๒๔ ฝายน้ำล้น ต.บ้านกล้วย อ.เมือง จ.ชัยนาท ๑๙๐๐๐ โทร. ๐-๕๖๒๙-๕๑๒๐